

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทย
ที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2543

ISBN 974-664-368-1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

จพ

ป447ก

2543

ด.๒

Copyright by Mahidol University

52777 ๐๒

3836388 LCLG/M : สาขาวิชา : ภาษาศาสตร์ ; ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์)

คำสำคัญ : การใช้คำศัพท์ / เขมรถิ่นไทย / เขมรตะลุงเก่า / สามกลุ่มอายุ

ปราณีต แยมงาม : การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทยที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ (THE COMPARATIVE STUDY OF LEXICAL USAGE AMONG NORTHERN KHMER SPEAKERS OF DIFFERENT AGE GROUPS AT TALUNGKAW VILLAGE, PRAKHONCHAI DISTRICT, BURIRAM.) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุวิไล เปรมศรีรัตน์, Ph.D., เรื่องเคช ปิ่นเชื่อนจัตติย์, Ph.D., 254 หน้า. ISBN 974-664-368-1

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยของคนสามกลุ่มอายุผู้ที่บ้านตะลุงเก่า ตำบลโคกม้าย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ รวมถึงแสดงแนวโน้มการใช้คำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยสำเนียงตะลุงเก่าในอนาคต วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม ใช้คำศัพท์ในการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลจำนวน 637 คำ แยกตามกลุ่มคำศัพท์ 12 กลุ่มโดยใช้คำศัพท์ภาษาเขมรสุรินทร์ซึ่งปรากฏในพจนานุกรมเป็นหลักในการเปรียบเทียบ ในการศึกษาใช้ผู้บอกภาษาเป็นผู้พูดภาษาเขมรบ้านตะลุงเก่า หญิง 9 คน และชาย 9 คน รวม 18 คน แบ่งผู้บอกภาษาเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ ผู้บอกภาษากลุ่มอายุที่ 1 อายุ 55 ปีขึ้นไป กลุ่มอายุที่ 2 อายุระหว่าง 35-45 ปี และกลุ่มอายุที่ 3 อายุระหว่าง 15-25 ปี

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่ามีการใช้คำศัพท์ 6 ลักษณะดังนี้ 1.) คำศัพท์ที่ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้เหมือนกันและเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก จำนวน 456 คำ หรือร้อยละ 72 2.) คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ (จำนวน 3 คำหรือร้อยละ 0.5) โดยผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มอายุใช้คำศัพท์ชนิดนี้ในอัตราส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก 3.) คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก (จำนวน 15 คำหรือร้อยละ 3) ซึ่งใช้มากในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ในอัตราส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก และใช้น้อยในกลุ่มอายุที่ 1 4.) คำศัพท์ที่มีผู้พูดบางคนไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (จำนวน 61 คำหรือร้อยละ 10) 5) คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน (จำนวน 45 คำหรือร้อยละ 7.5) ซึ่งผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 มีอัตราส่วนการใช้คำศัพท์ 2 ชนิดหลังนี้มากที่สุด และใช้รองลงไปในกลุ่มอายุที่ 2 และ 1 ตามลำดับ 6.) คำศัพท์อื่น ๆ หลายชนิด (จำนวน 41 คำหรือร้อยละ 7)

นอกจากนี้ยังพบการแปรเสียงทั้งเสียงพยัญชนะ สระ และ โครงสร้างพยางค์ โดยการแปรเกิดจากการทำให้การออกเสียงง่ายและรวดเร็วขึ้น ลักษณะการแปรที่สำคัญ ได้แก่ การแปรของพยัญชนะเป็นการกลมกลืนเสียง พบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 1 การละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำและพยัญชนะท้ายของพยางค์รอง พบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 3 การแปรของสระเกิดที่พยางค์รองหรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิดเป็นส่วนใหญ่ โดยผู้พูดจะใช้สระกลางที่เป็นสระคล้าย [A] มากที่สุดและการแปรของพยางค์ เป็นการลดรูปของพยางค์ พบทั่วไปทั้ง 3 กลุ่มอายุ นอกจากนี้ยังมีการละพยางค์รองซึ่งพบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 3

จากการศึกษาในครั้งนี้ได้เห็นแนวโน้มว่า ผู้พูดภาษาเขมรตะลุงเก่าที่มีอายุน้อย มีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์และการแปรเสียงมากที่สุด โดยมีแนวโน้มจะใช้แควดวงคำศัพท์ภาษาเขมรน้อยลง และใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานมากขึ้น

3836388 LCLG/M : MAJOR : LINGUISTICS; M.A. (LINGUISTICS)

KEY WORDS : LEXICAL USAGE / NORTHERN KHMER / TALUNGKAW KHMER /
THREE AGE GROUPS

PRANEET YAEMNGARM : THE COMPARATIVE STUDY OF LEXICAL USAGE
AMONG NORTHERN KHMER SPEAKERS OF DIFFERENT AGE GROUPS AT
TALUNGKAW VILLAGE, PRAKHONCHAI DISTRICT, BURIRAM . THESIS ADVISORS :
SUWILAI PREMSRIRAT, Ph.D., RUENGDET PANKHUENKHAT , Ph.D. 254 p. ISBN 974-
664-368-1

The purpose of this study is to compare lexical usage in Northern Khmer at Ban Talungkaw according to age differences, including the tendencies of lexical usage in the features of the speakers of three different age groups in Northern Khmer . This is field qualitative reserch. The researcher used 637 words divided into 12 groups for interviewing the Northern Khmer speakers. Data was collected from 18 informants; 9 females and 9 males. They were divided into three different age groups: the first generation age group (55 years or up), the second generation age group (35-45 years) and the third generation age group (15-25 years).

The results show that the three age groups of Talungkaw have 6 kinds of lexical usage. 1.) The Talungkaw lexical items which are the same word as base word used by all age groups (456 words or 72 %) 2.) The lexical items whose meaning can be used in place of the base word (3 words or 0.5 %) 3.) The lexical items whose meaning are in the same semantic field as the base word. (15 words or 3 %) This group is used more by the second and the third age groups. 4.) The lexical items that the speakers do not know or can not remember (61 words or 10 %) 5.) Loan words from Standard Thai (45 words or 7.5%). The third group and Thai loan words are used most by the third age group and less by the second and the first age groups respectively. 6.) A variety of lexical items (41 words or 7 %).

Besides the lexical variation, there are also phonological variations. There are variations in consonants, vowels and syllable patterns. Assimilation is found mostly in the first age group. The deletion of initial consonant clusters and final consonant of minor syllable are found mainly in the third age group. The usage of central lax vowel [ʌ] in minor syllable or presyllable and syllable reduction are found generally in all of the three age groups. The deletion of minor syllables is also found, especially in the third age group.

The findings indicate that, the speakers of third age group of Talungkaw Khmer speakers demonstrate the most lexical change and show a tendency of using a narrow domain of usage for the Khmer vocabularies and more Standard Thai loan words.